

**UCHWAŁA NR XXIX/166/20
RADY GMINY SŁAWNO**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 176 pkt. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378) **Rada Gminy Sławno uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 poprzedzony diagnozą problemów społecznych na terenie Gminy Sławno w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sławno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Stanisław Zdulski

Załącznik do uchwały Nr XXIX/166/20
Rady Gminy Sławno
z dnia 30 grudnia 2020 r.

|

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2021-2023**

Sławno 2020 rok

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	2
II. Uwarunkowania prawne	2
III. Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sławno	2
IV. Adresaci programu	/ 10
V. Cel główny	10
VI. Cele szczegółowe	10
VII. Realizatorzy	11
VIII. Harmonogram działań	12
IX. Czas realizacji	16
X. Oczekiwane rezultaty	16
XI. Monitoring i ewaluacja	16
XII. Źródła finansowania programu	16

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczną, jest pierwszym i fundamentalnym środowiskiem wychowawczym. W zależności od tego jak spełnia swoje zadanie, tak kształtują się postawy kolejnych pokoleń. W przypadku, gdy funkcjonuje nieprawidłowo wielokrotnie wymaga wsparcia instytucji do tego powołanych.

Do podstawowych przyczyn występowania współczesnych problemów w rodzinie można zaliczyć pogorszenie się sytuacji ekonomicznej, głównie w związku ze znacznym wzrostem kosztów utrzymania, a także niepewna sytuacja na rynku pracy, która powoduje niepokój i strach o to co przyniesie kolejny dzień. Ponadto, można zaobserwować zwiększenie się liczby rodzin niepełnych, związków nieformalnych czy rodzin zrekonstruowanych. Z uwagi na powyższe współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami i coraz częściej ma to negatywny wpływ na zapewnienie dzieciom prawidłowej opieki i wychowania. Pomoc powinna być udzielana kompleksowo tak, aby np. pomóc dziecku, a tym samym pozostałym członkom rodziny.

Lokalne samorządy odpowiadają za stworzenie oraz funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, co nie jest zadaniem łatwym. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obliguje gminy do opracowania i realizacji gminnych programów wspierania rodziny. Program w Gminie Sławno został opracowany na lata 2021-2023.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Podstawę prawną działań w zakresie programu wspierania rodziny stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania ujęte w programie prowadzone są również w oparciu o:

- 1) Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 3) Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 4) Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 5) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

oraz

- 1) Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- 2) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- 4) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SŁAWNO

Przy założeniu, że przyczyn niewydolności wychowawczych można m.in. dopatrywać się w alkoholizmie, bezrobociu, ubóstwie, zaburzeniach psychicznych mających różny charakter i stanowiących podstawę do zachowań nieakceptowanych społecznie w niniejszej diagnozie przedstawione zostaną różne oblicza i uwarunkowania problemu z uwzględnieniem ich wpływu na funkcjonowanie rodziny.

Zakres działań profilaktycznych i pomocowych na terenie Gminy Sławno

W celu zapobiegania zachowaniom nieakceptowanym społecznie, jak również wspierania rodzin - osób wymagających pomocy, tworzone są programy osłonowe mające na celu ujednoczenie zasad postępowania i wskazania instytucji świadczących pomoc. Dlatego też w Gminie Sławno funkcjonuje m.in. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Program Wspierania Rodziny.

Realizacja programów oparta jest na infrastrukturze społecznej tzn. lokalnej infrastrukturze edukacyjnej, kulturalnej, ochronie zdrowia, pomocy społecznej, przeciwdziałaniu patologiom

społecznym, przeciwdziałaniu bezrobociu, sporcie i rekreacji, usługach, bezpieczeństwie i porządku publicznym.

Grupą docelową działań pomocowych są osoby wyłaniane w trakcie pracy różnego typu instytucji. Niezbędne jest jednak objęcie całej populacji profilaktyką w zakresie m.in. zdrowia i zdrowego stylu życia, szkodliwości używek jak i nieakceptowanych społecznie zachowań. Dodatkowo na bieżąco działalność Szkół, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego, Komisariatu Policji ułatwia ustalanie środowisk wymagających wsparcia w różnych sferach życia.

Realizacja zadań wynikających z w/w Programów obejmuje swym zasięgiem cały teren leżący w granicach administracyjnych Gminy Sławno, w skład której wchodzi 34 miejscowości, w tym 33 sołectwa: Antoninów, Antoniówka, Bratków, Celestynów, Dąbrowa, Dąbrówka, Gawrony, Grążowice, Grudzeń-Kolonia, Grudzeń-Las, Józefów, Kamień, Kunice, Kamilówka, Kozenin, Ludwinów, Olszowiec, Ostrożna, Owadów, Popławy, Psary, Prymusowa Wola, Sławno, Sławno-Kolonia, Sepno-Radonia, Szadkowice, Tomaszówek, Trojanów, Unewel-Olszewice, Wincentynów, Wygnanów, Zachorzów-Kolonia, Zachorzów.

Informacje zawarte w niniejszym materiale prezentują diagnozę aktualnej sytuacji społecznej Gminy Sławno.

·Położenie Gminy

Gmina Sławno położona jest we wschodniej części województwa łódzkiego, na Wzgórzach Opoczyńskich będących północnym obszarem Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej, w odległości 80 km od Łodzi, 20 km od Tomaszowa Mazowieckiego oraz 10 km od Opoczna. Zajmuje powierzchnię 128 km², co klasyfikuje ją w grupie gmin średnich pod względem powierzchni.

·Dane statystyczne

Według danych na miesiąc grudzień 2019 r. w gminie mieszkało 7785 osób w tym 3874 kobiet i 3911 mężczyzn.

Niestety przyrost naturalny na terenie Gminy spada co pokazują poniższe dane:

Tabela Nr 1. Liczba zgonów i urodzeń na terenie Gminy

Lata	2017	2018	2019
Liczba urodzeń	108	93	77
Liczba zgonów	85	87	92
Saldo	+23	+6	-15

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Liczba zgonów utrzymuje się na zbliżonym poziomie, jednakże liczba urodzeń od 2017 r. sukcesywnie spada co powoduje, że saldo końcowe jest coraz niższe.

Bardzo istotnym elementem w strukturach demograficznych jest podział ludności wg kategorii wiekowej.

Charakterystyka stabilności populacji w zakresie odsetek osób zawodowo czynnych w ostatnich trzech latach przedstawia się następująco:

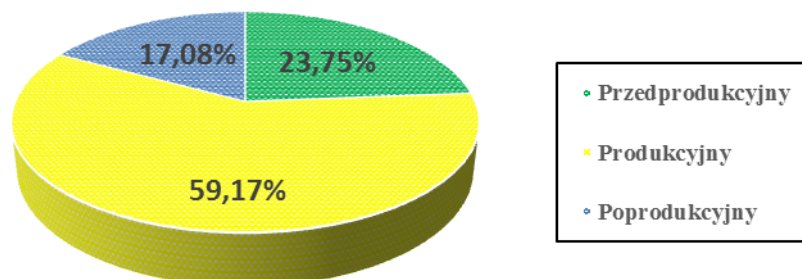
Tabela Nr 2. Kategorie wiekowe wg. aktywności zawodowej

Lata	2017	2018	2019
Przedprodukcyjny (0-18 lat)			
Ogółem	1690	1868	1849
Kobiet	825	899	882
Mężczyźni	865	969	967
Produkcyjny (19-59 lat)			
Ogółem	4564	4647	4606
Kobiety	2094	2138	2111
Mężczyźni	2470	2509	2495
Poprodukcyjny (pow. 60 lat)			
	1362	1319	1330

Ogółem	906	887	881
Kobiety	456	432	449
Mężczyźni			

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Udział kategorii wiekowych w ogólnej populacji Gminy Sławno

Kolejnym ważnym elementem jest stosunek społeczeństwa do zawieranych małżeństw, co ilustruje poniższe zestawienie.

Tabela Nr 3. Zawierane małżeństwa i rozwody

Lata	2017	2018	2019
Liczba zawieranych w ciągu roku małżeństw	57	45	53
Liczba rozwodów	9	8	6
Saldo	+ 48	+37	+47

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego.

Spółeczeństwo nadal podchodzi do instytucji małżeństwa z rozważą, o czym świadczy stosunkowo nieznaczna liczba rozwodów w stosunku do zawartych związków małżeńskich.

·Infrastruktura społeczna

Na terenie Gminy funkcjonuje **8** Publicznych Szkół Podstawowych (w tym jeden Zespół Szkół Samorządowych, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa oraz Szkoła Branżowa I stopnia) oraz **4** punkty przedszkolne. Łączna ilość uczniów- **907**: w szkołach podstawowych – **655**, szkole branżowej - **10**, zerówkach i punktach przedszkolnych - **242**.

Ponadto funkcjonują 2 placówki kulturalno-oświatowe (Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka), Ośrodek Zdrowia i 1 punkt apteczny.

Działa szereg organizacji pozarządowych tj:

- **4** kluby sportowe;
- **9** OSP;
- Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- Stowarzyszenie Gminy Sławno „Tradycja i Rozwój”;
- **21** Kół Gospodyń Wiejskich.

Ponadto, w ramach działań pomocowych na terenie gminy funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy w Olszowcu prowadzony przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Inicjatyw, który oferuje wsparcie dla 60 osób.

·Rynek napojów alkoholowych

Tabela Nr 4. Sprzedaż napojów alkoholowych

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	23	20	19
2	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	1	1	1
3	Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	2	3	3

Źródło: Urząd Gminy w Sławnie

Liczba sklepów, w których można zakupić napoje alkoholowe na przestrzeni ostatnich lat nieznacznie spada.

·Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem i porządkiem publicznym na terenie Gminy czuwa bezpośrednio Komisariat Policji w Paradyżu, ale również Komenda Powiatowej Policji w Opocznie. Na bieżąco podejmowane są działania mające na celu podniesienie poczucia bezpieczeństwa miejscowej ludności m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (interwencje domowe, procedura Niebieskiej Karty) czy też dbałości o „abstynencje” mieszkańców. Na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji w Opocznie podane są namiary telefoniczne do dzielnicowego Gminy Sławno, co znacznie ułatwia mieszkańcom kontakt z przedstawicielem policji.

Tabela Nr 5. Liczba działań Policji w stosunku do osób nietrzeźwych

Lata	2017	2018	2019
Liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	10	11	26

Źródło: Komisariat Policji w Paradyżu

W 2019 roku widoczny jest ponad dwukrotny wzrost zatrzymanych osób nietrzeźwych na terenie Gminy co może świadczyć o czujności organu Policji, bądź braku odpowiedzialności obywateli.

Wielokrotnie alkohol przyczynia się również do agresywnych zachowań, których efektem jest uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty”. Biorąc pod uwagę fakt, że stanowi to większość prowadzonych przypadków każdorazowo rodziny z problemem przemocy informowane są o możliwości podjęcia działań w kierunku leczenia odwykowego domownika. Poniższe zestawienie ilustruje działania na rzecz przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich 3 lat.

Tabela Nr 6. Procedura „Niebieskiej Karty”

Lp.	Procedura „Niebieskiej Karty”	2017	2018	2019
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”	26	25	30
2	Liczba realizowanych „Niebieskich Kart” w tym otrzymanych od:	33	28	30
	·Policji	22	21	27
	·przedstawicieli oświaty	0	0	0
	·przedstawicieli GOPS	10	6	3
	·pracownika służby zdrowia	0	0	0
	·przedstawicieli PCPR	1	1	0
3	Liczba posiedzeń grup roboczych	75	58	63
4	Liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	28	18	21

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Sławnie

Na podstawie analizowanych danych można zauważyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty” jest coraz wyższa. Wzrasta zaufanie do Policji, która jest dominującą instytucją uruchamiającą procedurę „Niebieskiej Karty”. Spada liczba kart zamkniętych, ofiary przemocy wielokrotnie podkreślają, że cykliczne odwiedziny przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i policji dyscyplinują sprawców i przyczyniają się do spokojnego życia rodziny.

Dodatkowo w ramach zwiększenia pomocy specjalistycznej corocznie Wójt Gminy Sławno zawiera Umowę ze Starostą Powiatu Opoczyńskiego na świadczenie usług Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego będącego w strukturach PCPR w zakresie:

- a) poradnictwa prawnego,
- b) poradnictwa psychologicznego,
- c) terapii indywidualnej i grupowej,
- d) terapii rodzin,
- e) poradnictwa socjalnego

Tabela Nr 7. Osoby korzystające z pomocy Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w Opocznie

Lata	2017	2018	2019
Łączna ilość osób/rodzin korzystających z Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego z terenu Gminy Sławno	21	47	49

Źródło: Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w Opocznie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie

Wzrost ilości rodzin korzystających z pomocy specjalistycznej można interpretować dwojako. Może być powiązany ze wzrostem osób korzystających z procedury „Niebieskiej Karty”, ale może być także oznaką, że mieszkańcy gminy coraz mniej wstydzą się korzystania z pomocy psychologa, czy innego specjalisty. Coraz odważniej sięgają po wszelką pomoc.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że w celu efektywnego rozwiązania problemów z jakimi borykają się rodziny na terenie Gminy Sławno współdziała szereg instytucji i organizacji pozarządowych wykorzystując swój potencjał - wiedzę i doświadczenie.

Działania pomocowe

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jak również ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obliguje m.in. organy administracji samorządowej do podejmowania stosownych działań. Gmina mając na uwadze dobro społeczności lokalnej na podstawie rodzącego się zapotrzebowania na świadczenie poszczególnych usług realizuje zadania w oparciu o posiadane i dostępne instrumenty.

Podstawowy nacisk położony jest na działalność profilaktyczną i wczesne reagowanie.

Szkoły Podstawowe jako instytucje pierwszego kontaktu dla młodych osób interweniują w przypadku wystąpienia sygnałów świadczących o niepokojących objawach.

Placówki oświatowe w ramach prowadzonych zajęć posiadają programy profilaktyczne, w których zawierają się m.in. takie zadania jak:

- promowanie zasad zdrowego stylu życia,
- zapobieganie uzależnieniom,
- radzenie sobie z własną i cudzą agresją,
- poznawanie systemów wartości wpływów społecznych,
- pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych w okresie dojrzewania,
- nauka pokonywania problemów i rozwiązywania konfliktów,
- promowanie życia bez uzależnień.

Dzięki współpracy z rodzicami i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Opocznie dzieci odpowiednio wcześniej są diagnozowane i poddane stosownej opiece. W szkołach prowadzone jest wczesne wspomaganie oraz indywidualne nauczanie.

Wychodząc naprzeciw problemom zdrowia psychicznego Wójt Gminy Sławno umożliwił również mieszkańcom korzystanie z wszechstronnej pomocy zapewnianej przez Środowiskowy Dom Samopomocy

w Olszowcu. Zatrudniona tam kadra posiada pełne kwalifikacje do wykonywanego zawodu. Zatrudnienie dostosowane jest do potrzeb.

Szeroko zakrojoną pomoc na rzecz osób i rodzin z problemami prowadzi również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie jest to pomoc zarówno finansowa, rzeczowa, jak i usługowa w tym m.in. praca socjalna, pomoc logopedyczna, zabiegi rehabilitacyjne oraz usługi opiekuńcze dla osób starszych. Pomoc świadczona jest w oparciu o kilka ustaw, głównie o ustawę o świadczeniach rodzinnych, o pomocy społecznej oraz o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W ramach w/w ustaw realizowany jest szereg świadczeń, co ilustrują poniższe zestawienia.

Tabela Nr 8. Rzeczywista liczba osób, bądź rodzin korzystających z pomocy ośrodka w myśl ustawy o pomocy społecznej

Lata	2017	2018	2019
Liczba <u>osób</u> korzystających z pomocy w myśl ustawy o pomocy społecznej w tym ze:	1251	1225	1070
świadczeń pieniężnych	208	178	157
świadczeń niepieniężnych w tym:	961	828	734
·posiłek dla dzieci	396	341	328
·przyznane z powodu alkoholizmu	14	10	4
·pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	187	311	240
DODATKOWO			
·pomocy rehabilitacyjnej	588	545	543
·pomocy logopedycznej	243	249	356

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Analizując powyższe dane należy pamiętać, że daną osobę/rodzinę uwzględniono tylko raz, bez względu na liczbę, kwotę i częstotliwość otrzymywanych świadczeń.

Tabela Nr 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na przesłanki przyznania świadczenia

Lp.	Przesłanki udzielenia pomocy	2017	2018	2019
1.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	98	91	82
2.	Bezrobocie	86	50	33
3.	Niepełnosprawność	56	53	55
4.	Długotrwała choroba	96	92	88
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	29	19	26
6.	Alkoholizm	3	3	1
7.	Trudności w przystosowaniu po wyjściu z zakładu karnego	1	0	1
8.	Zdarzenie losowe	2	1	1
9.	Przemoc w rodzinie	0	1	3

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Jak wynika z powyższej tabeli głównymi przesłankami do udzielenia pomocy /finansowej, rzeczowej/ jest długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz niepełnosprawność. Zauważyć należy spadek (o ponad 60%) bezrobocia jako powodu zgłoszenia się o pomoc co napawa optymizmem na dalsze lata. Sporadycznie ośrodek udziela wsparcia osobom z problemem alkoholowym - podejmowane są wówczas inne działania zmierzające do poprawy sytuacji. Pomoc udzielana z powodu przemocy w rodzinie zawsze jest kompatybilna z innymi działaniami podejmowanymi w celu wyeliminowania zachowań przemocowych w rodzinie.

Rodziny, które nie przekraczają kryterium dochodowego w myśl ustawy o pomocy społecznej mogą ubiegać się także o stypendia szkolne dla dzieci i młodzieży. Istnieje możliwość przyznania zasiłku szkolnego osobom, znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego w szczególności nagłej lub długotrwałej choroby ucznia, śmierci rodzica lub opiekuna prawnego, bądź klęski żywiołowej.

Tabela Nr 10. Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne lub zasiłek szkolny

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne	108	84	66
2.	Liczba uczniów, którym przyznano zasiłek szkolny	0	2	0

Źródło: *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie*

Ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. została wprowadzona w całym kraju Karta Dużej Rodziny. Jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin posiadających 3 i więcej dzieci. Od 2019 r. karta przysługuje wszystkim rodzicom, którzy kiedykolwiek (nie tylko w chwili składania wniosku) mieli na utrzymaniu 3 dzieci.

Tabela Nr 11. Ilość wydanych kart dużej rodziny

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba wydanych kart	159	189	391

Źródło: *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie*

Aktualny system prawny sprzyja wsparciu finansowemu rodzin. Wynika to m.in. z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Tabela Nr 12. Ilość osób korzystających ze świadczeń rodzinnych

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	395	386	359
2.	Liczba dzieci, na które przyznano świadczenia rodzinne	865	854	805

Źródło: *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie*

Warto zauważyć, że bez pomocy nie pozostają również rodziny, w których jedno z rodziców nie poczuwa się do partycypowania w kosztach wychowania dziecka, co ilustruje poniższe zestawienie.

Tabela Nr 13. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin	16	17	14
2.	Liczba osób	32	27	29

Źródło: *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie*

Ponadto dużym wsparciem dla rodzin jest świadczenie wychowawcze znane wszystkim jako „500+” wprowadzone w kwietniu 2016 r. ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, z którego od 1 lipca 2019 r. korzysta każde dziecko do 18 roku życia bez względu na sytuację dochodową rodziny.

Tabela Nr 14. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin uprawnionych do pobierania świadczenia wychowawczego	714	680	898
2.	Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie wychowawcze	1273	1203	1633

Źródło: *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie*

W 2018 r. został wprowadzony rządowy program „Dobry Start”, który zapewnia świadczenie w kwocie 300 zł, które przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia.

Tabela Nr 15. Liczba dzieci korzystających ze świadczenia „Dobry Start”

Lp.	Lata	2018	2019
1.	Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie „Dobry Start”	1139	1131

Źródło: *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie*

Dodatkowo od września 2017 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sławnie zatrudniony został specjalista pracy z rodziną, którego praca ukierunkowana jest na wsparcie rodzin w zakresie kształtowania i rozwijania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Specjalista wskazuje możliwości podejmowania

sprawczych działań oraz zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie. Celem takich działań jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną.

Tabela Nr 16. Liczba rodzin, z którymi współpracuje specjalista pracy z rodziną

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin	4	7	6

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Rodziny mogą skorzystać także z pomocy w formie bezpłatnej porady prawnej świadczonej przez zatrudnionego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sławnie radcę prawnego. Pomaga w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do załatwienia konkretnych spraw, w przypadku konieczności nakreśla ścieżkę działań prawnych.

Oprócz działań w formie różnego rodzaju świadczeń działania pomocowe prowadzi również powołany przez Wójta Gminy Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela Nr 17. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prowadzenia indywidualnego przypadku na przestrzeni 3 lat

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1	Liczba osób w stosunku, do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do ustalenia zasadności zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu leczenia odwykowego	17	14	9
2.	Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	6	5	5

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławnie

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- rodziny niewydolne wychowawczo, rodziny niepełne i wielodzietne,
- rodziny ubogie i zagrożone ubóstwem,
- rodziny zastępcze z terenu Gminy,
- wychowankowie rodzin zastępczych.

V. CEL GŁÓWNY

Przy założeniu, że rodzina stanowi podstawową naturalną komórkę społeczną przyjęto, że głównym celem programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Sławno.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Budowanie bezpieczeństwa, również socjalnego rodzin.
2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny oraz wzmacnianie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego.
3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym, jak również zapewnienie dziecku prawidłowego rozwoju emocjonalnego, intelektualnego i fizycznego.
4. Eliminacja czynników sprzyjających wykluczeniu społecznemu rodziny (nałogi, bezrobocie itd.).
5. Przeciwdziałania zachowaniom patologicznym tj.: przemoc, alkoholizm.
6. Ochrona praw rodziny, w szczególności dzieci.

W ramach prowadzonych działań stale prowadzony jest nacisk na działalność profilaktyczno-środowiskową. Podstawowymi celami są:

- wzmocnienie rodziny i przygotowanie do podejmowania decyzji i działań w sytuacjach problemowych,
- wyzwolenie w rodzinie przemyśleń i emocji,
- zaangażowanie jak największej liczby członków rodziny i osób bliskich dla rodziny podstawowej, w której pojawiła się trudna sytuacja, by stworzyć szeroką sieć pomocy dziecku,
- wskazanie dobrych podstaw, w poszczególnych grupach pod konstruktywne rozwiązanie problemu,
- realizacja celów, które są odpowiedzią na potrzeby rodzin i wymagania systemu.

VII. REALIZATORZY

Realizacja zadań wynikających z niniejszego programu wymaga kompleksowych i wszechstronnych działań różnych grup zawodowych i społecznych.

W związku z powyższym realizatorami działań wspierających rodzinę są:

- Urząd Gminy,

- Jednostki organizacyjne z terenu Gminy, w szczególności:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

- Szkoły z terenu Gminy,

- Gminny Ośrodek Kultury,

- Stowarzyszenie Centrum Wspierania Inicjatyw,

- Ośrodek Zdrowia,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Zespół Interdyscyplinarny,

oraz partnerzy:

- Komisariat Policji w Paradyżu,

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego w Opocznie,

- Poradnia Leczenia Uzależnień w Opocznie,

- Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie.

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna z Opoczna

Koordinatorem programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławnie.

VIII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Wspieranie rodzin biologicznych z dziećmi

Lp	Cel	Działania	Wskaźnik	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Budowanie poczucia bezpieczeństwa	Tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny	Wzrost poczucia bezpieczeństwa i komfortu życia w rodzinach	1. Urząd Gminy, 2. Jednostki organizacyjne z terenu Gminy, 3. Stowarzyszenie Centrum Wspierania Inicjatyw, 4. Ośrodek Zdrowia, 5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 6. Zespół Interdyscyplinarny, oraz partnerzy w szczególności: 7. Komisariat Policji w Paradyżu, 8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego w Opocznie, 9. Poradnia Leczenia Uzależnień w Opocznie, 10. Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie, 11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna z Opoczna.	Praca ciągła
		Wzmacnianie więzi rodzinnych		1. Jednostki organizacyjne z terenu Gminy, 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego w Opocznie.	Praca ciągła
2.	Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny oraz wzmacnianie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	Spadek liczby rodzin niezaradnych życiowo	1. Urząd Gminy, 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	W przypadku potrzeb
3.	Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym,	Prowadzenie i rozwój infrastruktury socjalnej	Tworzenie optymalnych warunków do	1. Urząd Gminy, 2. Jednostki organizacyjne z terenu Gminy.	W miarę potrzeb

	jak również zapewnienie dziecku prawidłowego rozwoju emocjonalnego, intelektualnego i fizycznego	/przedszkola, ośrodki kultury/	rozwoju i nauki		
		Pokrycie kosztów posiłku dzieci w szkołach	Eliminacja dzieci niedożywionych	1. Szkoły z terenu Gminy, 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	W czasie okresu żywieniowego
		Umożliwienie dzieciom i młodzieży z rodzin najuboższych wyposażenia w podręczniki szkolne		1. Urząd Gminy, 2. Szkoły z terenu Gminy, 3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	m- ce VII-IX
4.	Eliminacja czynników sprzyjających wykluczeniu społecznemu rodziny (nałogi, bezrobocie itd.)	Wsparcie rodzin z problemami: a) udzielenie pomocy finansowej, b) udzielenie pomocy rzeczowej, c) praca socjalna, d) eliminacja nałogów, e) mobilizowanie do utrzymania gotowości do podjęcia zatrudnienia	Poczucie bezpieczeństwa socjalnego i finansowego rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	W przypadku stwierdzenia potrzeby
		Wczesna interwencja		1 Szkoły z terenu Gminy, 2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna z Opoczna,	W czasie roku szkolnego w miarę

		w stosunku do rodzin z dziećmi		3. Ośrodek Zdrowia, 4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	potrzeb
		Prowadzenie działań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego		1. Stowarzyszenie Centrum Wspierania Inicjatyw w Olszowcu, 2. Ośrodek Zdrowia.	Praca ciągła
5.	Przeciwdziałanie zachowaniom patologicznym tj.: przemoc, alkoholizm	Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Spadek liczby osób uzależnionych	1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 3. Organizacje pozarządowe, 4. Ośrodek Zdrowia.	W ciągu roku / uczniowie w ciągu roku szkolnego
		Prowadzenie działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii		1. Jednostki Organizacyjne z terenu Gminy, 2. Ośrodek Zdrowia, 3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.	W ciągu roku szkolnego
		Prowadzenie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie		1. Zespół Interdyscyplinarny, 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 3. Szkoły z terenu Gminy, 4. Komisariat Policji w Paradyżu, 5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.	W przypadku potrzeb
6.	Ochrona praw rodziny w szczególności dzieci	Prowadzenie i rozwój infrastruktury socjalnej/przedszkola, ośrodki kultury, placówka wsparcia dziennego/		1. Urząd Gminy, 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	W miarę potrzeb

Rozwój form rodzicielstwa zastępczego

Lp	Cel	Działanie	Wskaźnik	Realizatorzy	Czasookres Realizacji
1.	Budowanie poczucia bezpieczeństwa rodzin	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	Poczucie bezpieczeństwa finansowego rodzin	1. Urząd Gminy, 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.	Zgodnie z zapotrzebowaniem
2.	Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny oraz wzmacnianie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego	Wspieranie na terenie Gminy rodzin zastępczych w wypełnianiu ról opiekuńczo - wychowawczych oraz tworzeniu im optymalnych warunków w środowisku lokalnym	Wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i społecznych	1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Szkoły z terenu Gminy, 3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.	W przypadku potrzeb
3.	Ochrona praw rodziny, w szczególności dzieci	Działania informacyjne o formach rodzicielstwa zastępczego	Wzrost świadomości społeczności lokalnej na temat rodzicielstwa zastępczego	1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.	Praca ciągła
		Prowadzenie monitoringu rodzin		1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 2. Szkoły z terenu Gminy, 3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.	Systematycznie

IX. CZAS REALIZACJI

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2021-2023.

X. OCZEKIWANE REZULTATY

Założenia programu przyjmują, iż w miarę realizacji ustalonych zadań otrzymane zostaną oczekiwane efekty tj.:

- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, co umożliwi pozostawanie dzieci w rodzinach biologicznych,
- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku,
- konsolidacja działań pomocowych.

XI. MONITORING I EWALUACJA

W trakcie realizacji założeń następuje etap pracy, na którym osoby zaangażowane w działania jak i sama rodzina obserwują i analizują na bieżąco postępy w realizacji ustalonego planu- dokonują okresowej oceny.

Wskazówki do prowadzenia monitoringu:

1. Sytuacja rodzin zagrożonych dysfunkcjami monitorowania jest na bieżąco przez osoby zaangażowane np. Dyrektora Szkoły, pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownika Ośrodka Zdrowia, ewentualnego przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Zespołu Interdyscyplinarnego, a w przypadku potrzeby funkcjonariusza Policji i przedstawiciela Sądu.

2. Prowadzone działania są dokumentowane, a w uzasadnionym przypadku wprowadzony jest plan współpracy.

3. W czasie dokonywania oceny możliwa jest weryfikacja przyjętych celów.

Opracowaniu podlega system ocen w tym wskaźników na podstawie, których będzie możliwa ewaluacja i sprawdzenie czy podejmowane działania przyczynią się do osiągnięcia zaplanowanych celów; wstępnie ustalana jest lista priorytetów dla populacji lub poszczególnych rodzin w szczególności uwzględniająca:

1. Przyczyny trudnej sytuacji /np. alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, długotrwałe bezrobocie/.

2. Możliwości osoby/ rodziny pozostającej w trudnej sytuacji życiowej /np. więzi emocjonalne, wykształcenie zawodowe/.

3. Możliwości i zasoby środowiska / infrastruktura pomocowa /.

4. Ograniczenia rodziny.

5. Dodatkowe cele, które ma osiągnąć rodzina.

Monitorowanie działań będzie dokonywane m.in. poprzez analizę następujących danych:

1. Ilości porad udzielanych przez specjalistów.

2. Ilość interwencji.

3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określonych przyczyn oraz struktury tych rodzin.

4. Liczba rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo.

5. Liczba rodzin doświadczających przemocy domowej.

6. Liczba dzieci objętych pomocą społeczną.

7. Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną.

Na podstawie powyższych danych każdego roku koordynator programu sporządzać będzie sprawozdanie z realizacji w roku ubiegłym działań przewidzianych w programie.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Na realizację programu w 2021 r. przewidziano łączną kwotę 13 177 438 zł w tym m.in. działania z profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (79 000 zł), przeciwdziałania narkomanii

(1 000 zł), stypendia szkolne (12 000 zł), pokrycie kosztów posiłku dzieci w szkołach (81 239 zł), świadczenia rodzinne (3 119 946 zł), świadczenie wychowawcze (9 550 983 zł), świadczenie „Dobry Start” (333 270 zł).